

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 7 augustus 2018
Datum GS-besluit: : 4 september 2018

Vragen nr. 92

Vragen van de heer **N. Kaptheijns** (PVV) over chaotische omstandigheden brandweerkorps Amsterdam-Amstelland

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 7 augustus 2018 door het lid van Provinciale Staten, de heer **N. Kaptheijns** (PVV), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

In twee artikelen van de NRC (*) en (**) op 4 augustus 2018 valt te lezen dat uit onderzoek van het NRC blijkt dat een conflict tussen de leiding en de manschappen van het brandweerkorps Amsterdam-Amstelland compleet aan het ontsporen is.

Er zou sprake zijn van een gesloten groepscultuur, mede door de gehanteerde 24-uursroosters, waardoor aan de ene kant een hele hechte band is tussen het brandweerpersoneel, maar aan de andere kant ook een hoop zaken gedoogd worden, waarbij het motto is dat het brandweerpersoneel zelf wel bepaalt wat goed is en dat gezag allesbehalve vanzelfsprekend is.

Tevens blijkt uit het onderzoek dat het korps een hoog ziekteverzuim kent, kampt met incomplete personeelsdossiers en geen overzicht heeft van de nevenfuncties die brandweerlieden er op na houden. Bovendien zouden er voorbeelden zijn van drugsgebruik, dronkenschap op de werkvloer en ander volstrekt ontoelaatbaar gedrag.

De korpsleiding heeft meerdere keren een particulier recherchebureau ingeschakeld om medewerkers te schaduwen en te verhoren. Zeker tien brandweerlieden zijn in de afgelopen anderhalf jaar door de korpsleiding ontslagen, berispt of overgeplaatst wegens plichtsverzuim.

“Het onwaarschijnlijke is waar bij de Amsterdamse brandweer”, zou commandant Leen Schaap hebben gezegd tijdens een interne presentatie in januari 2018.

De bestaande cultuur van het korps heeft al een aantal keer geleid tot serieuze problemen tijdens werkzaamheden.

Zo was er in de zomer van 2017 een grote brand in het Fons Vitae Lyceum in Amsterdam-Zuid, waarbij het blussen dermate chaotisch verliep, waardoor pas na vier uur het sein “brand meester” gegeven kon worden.

In een evaluatie van de brand schrijven onderzoekers dat “de slordige veiligheidscultuur van het korps” ertoe leidt dat het “voor leidinggevendenden [...] in de huidige situatie vrijwel ondoenlijk is verantwoordelijkheid te dragen voor de veiligheid van [...] personeel”.

Deze problemen zijn niet nieuw. Opeenvolgende commandanten hebben geprobeerd een einde te maken aan de bestaande cultuur bij het korps, maar zonder resultaat, aangezien er vanuit het korps veel verzet was tegen voorgestelde veranderingen.

Zo trad in maart 2006 Caroline van de Wiel aan die een organisatie aantrof met enorme financiële tekorten en waar een groot conflict gaande was over de riant arbeidsvoorwaarden. Het gemeentebestuur van Amsterdam concludeerde eind 2006 dat de organisatie in een zorgwekkende staat verkeerde.

Van de Wiel probeerde de brandweer te moderniseren door in te zetten op meer brandpreventie en de realisatie van een zogenoemde “proeftuinkazerne” waar geëxperimenteerd zou worden met roosters zonder 24-uursdienst. Dit stuitte op veel verzet en de ondernemingsraad (OR) ging pas eind 2011 akkoord, maar alleen omdat deelname aan de proeftuinkazerne op vrijwillige basis zou plaatsvinden.

Echter, van de plannen kwam onder haar opvolger Elie van Strien niets terecht. Zo kwam de brandpreventie niet van de grond en werd niets gedaan met de plannen voor de proeftuinkazerne.

Voormalig burgemeester Eberhard van der Laan (voorzitter Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland) liet in 2015 dan ook gefrustreerd optekenen dat hij moest constateren dat het niet was gelukt op dit punt enige vorm van uitvoering te realiseren.

Van der Laan ging daarom op zoek naar een nieuwe commandant en kwam uit bij Leen Schaap, die bij de politie naam had gemaakt door zijn harde aanpak van krakers.

Schaap trof een organisatie aan waarin niet de brandweercommandant maar de OR de baas was en een korps dat nog steeds financiële problemen had.

Om de bestaande cultuur op de werkvloer aan te pakken, wilde ook Schaap de bij het brandweerpersoneel geliefde 24-uursroosters aanpassen door middel van de proeftuinkazerne. Dit heeft dan ook tot een enorm conflict geleid in de organisatie tussen de commandant en de OR. Laatstgenoemde probeert nu door middel van juridische procedures te voorkomen dat volgend jaar de proeftuinkazerne van start gaat in Amsterdam-Oost.

En als klap op de vuurpijl dringen de vakbonden aan op een onafhankelijk onderzoek naar Schaap wegens plichtsverzuim en heeft Schaap dit jaar twee keer aangifte gedaan van doodsb bedreigingen die uit het korps afkomstig waren.

De PVV maakt zich ernstige zorgen om de chaotische toestanden bij het genoemde brandweerkorps, de al jaren spelende problemen en de eventuele gevolgen voor de uitvoering van belangrijke taken die het korps heeft.

Omdat de Commissaris van de Koning aanschuift bij vergaderingen van het Veiligheidsbestuur van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (waarbij ook de commandant van de brandweer aanwezig is), wil ondergetekende graag de volgende vragen stellen:

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Deelt u de mening dat genoemde zaken die spelen niet bijdragen aan het imago van het betreffende brandweerkorps en de Veiligheidsregio? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1:

ja

Vraag 2:

Deelt u de mening dat genoemde zaken die spelen ook niet bevorderlijk zijn voor de uitvoering van de zeer belangrijke taken van het brandweerkorps en de Veiligheidsregio? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2:

Nee, wij hebben geen redenen om aan te nemen dat de uitvoering van taken van de veiligheidsregio in deze regio in het geding is.

Vraag 3:

Bent u bereid, ook gezien het feit dat genoemde problemen al jaren spelen, te onderzoeken of u een bemiddelende rol kunt spelen of op een andere manier uw steentje bij kunt dragen aan het oplossen van de problemen die spelen bij het brandweerkorps? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3:

Nee, de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is volgens de Wet veiligheidsregio's werkgever van het brandweerpersoneel. Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland legt over de organisatie en de uitvoering van de taken van de veiligheidsregio verantwoording af aan de gemeenteraden in de regio. Indien uit een rapportage van de Inspectie Justitie en Veiligheid blijkt dat de taakuitvoering in een veiligheidsregio tekortschiet kan de cdK, als rijksorgaan, een aanwijzing geven aan het bestuur. Hiervan is in deze veiligheidsregio geen sprake. Het bestuur van de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland treft maatregelen en de gemeenteraden zijn afgelopen jaren over bovenstaande ontwikkelingen geïnformeerd.

Vraag 4:

Welke activiteiten (in de breedste zin van het woord) heeft u tot op heden tijdens uw commissarisschap ondernomen om een bijdrage te kunnen leveren aan het oplossen van de problemen die bij het brandweerkorps spelen? Graag een gemotiveerd antwoord.

Antwoord 4:

Zie ons antwoord 3, wij hebben hierin geen bijdrage te leveren.

BRONNEN

(*) "Conflict in brandweer Amsterdam escaleert" (NRC, 4-8-2018)

(**) "Nieuwe baas Amsterdamse brandweer wilde machocultuur aanpakken. Hij kreeg oorlog" (NRC, 4-8-2018)